

Instal·lar EduTicTac Commons al teu centre

Guia pas a pas per a la persona que prepara el servidor

No cal conèixer el projecte ni saber programar.

Versió 0.1.1-beta6.2 · Octubre 2026

ESTA GUIA INCLOU

• Instal·lació des d'APT	Ordres i comprovacions
• Activació i primers comptes	Administració i professorat
• Prova amb l'alumnat	Codi, PIN i aula de prova
• Còpies i actualitzacions	Problemes i suport

En una frase

Commons convertix un ordinador del centre en un servidor educatiu local. L'alumnat entra des del navegador amb un codi i un PIN; no instal·la res.

1

Servidor local

Les dades es queden al centre.

2

Sense instal·lar res

L'alumnat usa només el navegador.

3

Pas a pas

Copia les ordres tal com apareixen.

Abans de començar

Llig esta pàgina completa abans de tocar l'ordinador. T'estalviarà els errors més habituals.

EduTicTac Commons és un conjunt de ferramentes educatives que s'instal·la en **un ordinador del centre**. Eixe ordinador fa de servidor: l'alumnat i el professorat entren des d'altres equips amb el navegador. No és una aplicació per a instal·lar en cada ordinador de l'aula ni en els mòbils de l'alumnat.

La instal·lació es fa des d'una terminal. No cal programar: només cal copiar i pegar unes ordes i seguir les preguntes. Si alguna cosa no coincidix amb esta guia, atura't i demana ajuda abans de continuar.

Què necessites

- **Un ordinador que faça de servidor.** PC fix o servidor del centre amb Linux de 64 bits. Provat en **LliureX** i Ubuntu 22.04. No l'instal·les en un portàtil que s'apaga o se suspén.
- **Permisos d'administració.** La contrasenya d'administrador de l'ordinador. La demanarà en instal·lar i en reiniciar.
- **Connexió a Internet.** Només per a instal·lar i actualitzar. Després, les ferramentes funcionen en la xarxa local.
- **Espai i memòria.** Almenys **20 GB lliures** i **5 GB de RAM** (recomanat 8 GB). La primera descàrrega pot tardar.
- **Xarxa del centre.** Cable o Wi-Fi estable. Anota la IP del servidor quan la mostre l'instal·lador.
- **Una persona responsable.** Qui custòdie les contrasenyes, el codi d'activació i les còpies de seguretat.

Important: no uses dades reals d'alumnat encara

Primer instal·la, prova amb una aula i una credencial de prova, i deixa configurada una còpia de seguretat. Quan tot funcione, comença a usar dades reals. Si ja tens una instal·lació anterior, no la borres: segueix l'apartat «Actualitzar».

Què faràs

El recorregut complet té huit passos. Els voràs repetits en el resum de la pàgina següent i explicats un a un després.

1 Preparar el servidor	2 Afegir el repositori oficial
3 Instal·lar Commons	4 Reiniciar
5 Activar i guardar credencials	6 Crear professorat i triar ferramentes
7 Provar una aula amb l'alumnat	8 Configurar còpies i actualitzacions

El resum en una pàgina

Si ja has instal·lat un altre servidor, esta és la seqüència. Si és la teua primera vegada, llig després cada pas amb detall.

Les tres ordes que més s'usen

1) Afegir el repositori oficial (només la primera vegada). 2) Instal·lar o actualitzar. 3) Comprovar el servici si alguna cosa falla.

```
# 1. Clau i repositori (només la primera vegada)
curl -fsSL https://packages.edutictac.es/edutictac-archive-keyring.gpg \
| sudo gpg --batch --yes --dearmor \
-o /usr/share/keyrings/edutictac.gpg
echo "deb [signed-by=/usr/share/keyrings/edutictac.gpg] \" \
\"https://packages.edutictac.es stable main\" \" \
| sudo tee /etc/apt/sources.list.d/edutictac.list
sudo apt update

# 2. Instal·lar (o actualitzar) Commons
sudo apt install edutictac-commons

# 3. Comprovar el servici
systemctl status edutictac-commons --no-pager
```

Les tres regles d'or

1. No apagues ni suspengues el servidor durant la instal·lació o una actualització.
2. No compartisques el codi d'activació ni la contrasenya d'administració.
3. No reinstal·les per a «arreglar» res: primer mira l'apartat de problemes; una reinstal·lació pot borrar dades.

Què voràs en acabar

Adreça habitual	<code>http://edutictac.local:8082/</code> (en LliureX, el port 8082 és normal)
Adreça per IP	<code>http://IP-DEL-SERVIDOR:8082/</code> (l'instal·lador te la mostra)
Menú	«EduTicTac Commons» a Aplicacions; també crea un accés a l'escriptori de qui instal·la.
Codi d'activació	Apareix una sola vegada al final de la instal·lació. Sense ell no es pot activar.

Si no saps què és una terminal

És una finestra on s'escriuen ordes. En LliureX i Ubuntu s'obri amb **Ctrl + Alt + T**. Copia l'orde completa, pega-la amb **Ctrl + Shift + V** i polsa **Intro**. Quan demane la contrasenya, escriu-la encara que no veies res en pantalla: és normal; polsa Intro.

Pas a pas

Segueix l'orde. No saltes al pas 5 sense haver acabat el 4.

1

Prepara l'ordinador servidor

Encén l'ordinador que farà de servidor, connecta'l a la xarxa del centre i comprova que té Internet. Deixa connectat el cable de xarxa si és possible: és més estable que el Wi-Fi.

No instal·les Commons en l'ordinador d'una aula que s'apaga cada dia. El servidor ha de quedar encés mentre s'use.

Comprova que tens la contrasenya d'administrador. La necessitaràs per a instal·lar, reiniciar i canviar la configuració.

2

Afegix el repositori oficial d'EduTicTac

Obri una terminal amb **Ctrl + Alt + T**. Copia i pega estes ordes d'una en una. La primera descarrega la clau pública; la segona afegix el repositori; la tercera actualitza la llista de programes.

```
curl -fsSL https://packages.edutictac.es/edutictac-archive-keyring.gpg \  
| sudo gpg --batch --yes --dearmor \  
-o /usr/share/keyrings/edutictac.gpg  
  
echo "deb [signed-by=/usr/share/keyrings/edutictac.gpg] \  
"https://packages.edutictac.es stable main" \  
| sudo tee /etc/apt/sources.list.d/edutictac.list  
  
sudo apt update
```

Si la terminal demana la contrasenya, escriu-la i polsa Intro. En acabar han d'aparèixer línies de lectura de paquets, sense errors en roig.

Si falla la descàrrega: comprova la connexió a Internet i que la data i hora de l'ordinador siguin correctes. Torna a executar les ordes des del principi.

Què fa cada orde

curl ... | gpg ...

Descarrega la clau pública i la guarda en el lloc que APT reconeix.

echo "deb ..." | tee ...

Indica a APT on està el repositori oficial d'EduTicTac.

sudo apt update

Actualitza la llista de paquets disponibles. No instal·la res encara.

3

Instal·la Commons

Amb el repositori afegit, executa:

```
sudo apt install edutictac-commons
```

Si pregunta si vols continuar, polsa **S** i Intro. La instal·lació descarrega les imatges de les aplicacions i prepara el servici. Pot tardar diversos minuts; no tanques la terminal.

Al final apareixerà un **codi d'activació** d'un sol ús, semblant a una matrícula de lletres i números. **Anota'l en un lloc segur** i no el compartisques: el necessitaràs en el pas 5. No el perdes; si es perd abans d'activar, caldrà demanar ajuda.

Durant la instal·lació es crea també una entrada al menú d'aplicacions i un accés directe a l'escriptori de l'usuari que instal·la.

4

Reinicia l'ordinador

Reinicia abans d'activar aplicacions o crear còpies, perquè s'apliquen els permisos de Docker. Pots usar el menú del sistema o:

```
sudo reboot
```

Espera que torne a arrancar. El servidor pot tardar una mica: el portal i el servici d'accés arranquen per separat.

Comprova que arranca sol: després del reinici, obri el navegador en el mateix servidor i visita l'adreça del portal. Si no respon, espera dos o tres minuts i torna a intentar-ho.

Si el servici no arranca, no reinstal·les: executa `systemctl status edutictac-commons --no-pager` i busca la primera línia en roig. Amb eixe text pots demanar ajuda.

Comprova la versió instal·lada

```
dpkg-query -W -f='${Version}\n' edutictac-commons
```

Ha d'aparéixer **0.1.1~beta6.2** o una versió posterior. Si apareix una altra cosa, atura't i demana ajuda abans de continuar.

5

Obri el portal i activa la instal·lació

Al servidor, obri el menú d'aplicacions i tria **EduTicTac Commons**. També pots escriure al navegador:

```
http://edutictac.local:8082/
o, si el nom no es resol:
http://IP-DEL-SERVIDOR:8082/
```

La primera vegada apareix la pantalla d'activació. Escriu el codi d'un sol ús que vas anotar en el pas 3. En acceptar-lo, la pantalla mostra l'**usuari i la contrasenya inicials d'administració**.

Guarda estes credencials immediatament en un gestor de contrasenyes o en un sobre tancat. La contrasenya inicial no es torna a mostrar. Després, entra al panell d'accés i canvia-la per una contrasenya llarga i pròpia del centre.

L'activació es fa una sola vegada. Si el codi ja s'ha usat, la pantalla ho indicarà; no reinstal·les per a recuperar-lo: demana ajuda.

El panell d'administració no s'obri des de qualsevol ordinador

Per seguretat, **/admin/** només admet connexions des del mateix servidor, la Tailnet o un túnel SSH. Si l'obris des d'un ordinador de la LAN i veus **403**, no és una fallada: obri el navegador en el mateix servidor i entra per **http://127.0.0.1:8082/admin/** o **http://edutictac.local:8082/admin/**.

Quins comptes hi ha

Administració	Usuari akadmin i la contrasenya inicial. És per a qui manté el servidor.
Professorat	El crea l'administració en el pas 6. Cada docent ha de tindre el seu compte.
Alumnat	No té compte: entra amb el codi i el PIN de la targeta que li done el professorat.

Si el portal no s'obri

Comprova en este orde: (1) que el servidor està encés; (2) que estàs en la mateixa xarxa; (3) que uses **http**, no **https**; (4) que has escrit el port **:8082**; (5) que el servici està actiu amb `systemctl status edutictac-commons`. Si continua sense obrir-se, prova l'adreça IP que va mostrar l'instal·lador.

6

Entra a Administració: professorat i ferramentes

Al servidor, obri **<http://127.0.0.1:8082/admin/>** i polsa **Entrar**. Inicia sessió amb l'usuari **akadmin** i la contrasenya inicial que vas guardar. Si ja la vas canviar, usa la nova.

Voràs les seccions **Accés**, **Professorat**, **Estat** i **Accions**. Si apareixen buides o demanen sessió, torna a pulsar Entrar.

Donar d'alta el professorat. A «Professorat», ompli usuari, nom complet i correu. En crear el compte apareix una contrasenya temporal que **només es mostra una vegada**: entrega-la a la persona i demana-li que la canvie.

Triar ferramentes. A «Ferramentes del centre» o en el selector de mòduls, activa només el que utilitzareu: Play, EduHoot, Banc de recursos, Blocs, Llibres o Quiosc. Espera que acabe. Es pot canviar més avant sense perdre les dades.

El nucli (aules, Rebost, fitxers d'aula, identitat i administració) ja està actiu. Quiosc necessita Eoptes i una preparació especial; no l'actives si no el coneixes.

No ho actives tot «per si de cas»

Cada ferramenta consumix recursos i amplia la superfície que cal mantindre. Comença pel nucli i una o dues ferramentes. Pots afegir-ne més quan el centre les necessite.

Què trobaràs a cada secció

Accés	Tancar la sessió i tornar al portal.
Professorat	Crear comptes docents i veure'n l'estat.
Estat	Comprovar el servici, la versió i les còpies.
Accions	Actualitzar imatges, fer còpies i restaurar.

Abans de crear comptes

- Decidix qui serà la persona administradora i qui custodiarà les contrasenyes.
- Prepara una llista de docents amb usuari, nom i correu.
- No crees comptes genèrics compartits: després no se sap qui ha fet cada canvi.

7

Fes una prova real amb una aula

Entra al **panell docent** (no a Administració) i crea una aula de prova. Posa-li un nom recognoscible, per exemple «**3r A prova**»; el nom és opcional, però ajuda.

Genera **una credencial** d'alumnat i descarrega o imprimeix la targeta. La targeta conté un **codi** i un **PIN**. El PIN només es mostra en generar-lo: si es perd, cal regenerar-lo.

Des d'un altre ordinador, tauleta o mòbil connectat a la mateixa xarxa, obri l'adreça del portal i entra amb eixe codi i PIN. Comprova que l'alumne veu l'aula i que pot obrir una activitat.

Esborra l'aula de prova quan hages acabat. No deixes credencials de prova en el servidor del centre.

Entrega les targetes a l'alumnat i recorda'ls que no compartisquen el PIN. L'alumnat no necessita correu, compte de Google ni instal·lar res.

Bones pràctiques d'aula

- Usa noms d'aula que no continguin dades personals de l'alumnat.
- Guarda les targetes en un lloc segur i regenera el PIN si una es perd.
- El panell mostra fins a 20 aules; si tens més, organitza per cursos o demana ajuda per a la gestió.
- Fes una prova al principi de cada trimestre per a confirmar que el servidor i les còpies funcionen.

Comprovació ràpida

- El docent pot crear una aula i veu la llista d'alumnes.
- L'alumne pot entrar des d'un altre equip amb codi i PIN.
- L'aula de prova s'ha esborrat i no queden credencials de prova.

Còpies, actualitzacions i seguretat

Estes tres tasques són les que eviten perdre el treball del centre.

Còpies de seguretat

A Administració → Accions → Backups pots crear una còpia completa, activar còpies automàtiques i restaurar una còpia. La primera vegada pot demanar configurar una clau de xifratge (age). **No continuus usant dades reals fins que un tècnic haja configurat eixa clau i haja comprovat una restauració.**

Guarda sempre una còpia fora del servidor (un altre disc o el NAS del centre). La còpia dins del mateix ordinador no protegix d'un robatori, d'un incendi o d'un disc roïn. La clau privada de xifratge ha de guardar-se fora del servidor; sense ella, la còpia no es pot obrir.

Actualitzar

Actualitzar l'instal·lador i actualitzar les imatges són **dos passos**. El paquet conserva la configuració i les dades; després cal actualitzar les imatges des d'Administració.

```
sudo apt update
sudo apt install --only-upgrade edutictac-commons
```

Després, a Administració → Accions, comprova si hi ha imatges noves i actualitza-les. Abans d'actualitzar, crea i verifica una còpia. No reinstal·les per a actualitzar.

Contrasenyes i dades

- No compartisques la contrasenya d'administració ni el codi d'activació per correu o WhatsApp.
- Cada docent ha de tindre el seu propi compte; no uses un compte compartit.
- L'alumnat usa codi i PIN: no necessita nom, correu ni telèfon.
- Les còpies contenen dades sensibles: guarda-les xifrades i amb accés restringit.
- Si sospites que una contrasenya s'ha filtrat, canvia-la i avisa la persona responsable.

Què cal guardar i on

Contrasenya d'administració	Gestor de contrasenyes del centre; mai en un fitxer obert.
Contrasenyes docents	Cada docent la seua; les temporals s'han de canviar.
Clau privada age	Fora del servidor, en un lloc segur i amb còpia.
Còpies	Un altre disc o NAS; una còpia fora del centre si és possible.

Si alguna cosa no funciona

Busca el símptoma en la taula. Si no apareix, no improvises una reinstal·lació.

Síntoma	Què fer
La instal·lació no acaba	Espera; la primera descàrrega pot tardar. Comprova Internet i que el disc tinga espai lliure.
El codi d'activació no apareix	Revisa el final de la terminal. Si ja el vas usar, no es torna a mostrar. Demana ajuda; no reinstal·les.
No s'obri edutictac.local	Usa la IP que va mostrar l'instal·lador: <code>http://IP:8082/</code> . Comprova que estàs en la mateixa xarxa.
El portal s'obri però no el panell /admin	Obri'l des del mateix servidor (<code>127.0.0.1:8082/admin</code>). Des de la LAN és normal rebre 403.
El login docent falla per IP	Demana que es configure <code>EDUTICTAC_PUBLIC_HOST</code> amb la IP del servidor i es torne a aplicar la configuració.
El servici no arranca	Executa <code>systemctl status edutictac-commons --no-pager</code> i copia la primera línia d'error per a demanar ajuda.
Falta espai al disc	No borres dades a mà. Demana ajuda per a netejar imatges o moure còpies; el servidor necessita marge.
Una actualització falla	No borres res. Usa el rollback d'Administració o demana ajuda amb la còpia prèvia.
S'ha perdut una contrasenya	No reinstal·les. Usa la recuperació d'administració o demana ajuda per a restablir-la.

Abans de demanar ajuda, tingues a mà

La versió instal·lada (apareix a la web i al peu del portal: beta6.2), l'adreça IP del servidor, el text exacte de l'error i una foto de la pantalla. No envies contrasenyes ni codis d'activació.

No facis açò

- No reinstal·les per a recuperar una contrasenya o un codi.
- No borres `/opt/edutictac-commons` ni la carpeta de dades.
- No compartisques captures amb contrasenyes o codis visibles.
- No actualitzes sense una còpia prèvia verificada.

Llista final de comprovació

Marca cada casella quan estiga fet. Si alguna cosa queda sense marcar, no comences amb dades reals.

- ☐ El servidor està encés i connectat a la xarxa del centre.
- ☐ El repositori oficial està afegit i apt update acaba sense errors.
- ☐ La versió instal·lada és 0.1.1~beta6.2 (o una posterior).
- ☐ He reiniciat després d'instal·lar.
- ☐ L'activació s'ha completat una sola vegada.
- ☐ He guardat l'usuari i la contrasenya d'administració en un lloc segur.
- ☐ He canviat la contrasenya inicial.
- ☐ He creat almenys un compte de docent i he entregat la seua contrasenya temporal.
- ☐ He triat només les ferramentes que el centre necessita.
- ☐ He provat una aula amb una credencial d'alumnat des d'un altre equip.
- ☐ He esborrat l'aula i les credencials de prova.
- ☐ La còpia de seguretat està configurada, xifrada i verificada fora del servidor.
- ☐ Sé on estan la IP del servidor, la versió i la persona responsable.

Per a demanar ajuda

Web oficial: <https://edutictac.es/instala-commons.html>

Correu: info@sasogu.es

Inclou sempre: versió, IP del servidor, què estaves fent, el text de l'error i una captura. No inclogues contrasenyes, codis d'activació ni dades de l'alumnat.

Una última cosa

Commons és programari lliure i està en beta. Abans d'usar-lo amb dades reals, fes una prova completa al centre, configura les còpies i acorda qui s'encarrega de mantindre'l. Si alguna cosa no encaixa, és millor preguntar que improvisar.